

Kravet på regionala strategier ska minska "sprinklereffekten"

Jadranka Vukovic Johnsson från DG Regio presenterade kopplingen mellan smart specialisering och de nya strukturfondsprogrammen.

- Smart specialisering är en viktig del i kommande strukturfondsprogram och det är bra att komma igång med strategiarbetet nu, sa Jadranka.

De åtta regionalfonderna inom EU utgör närmare en tredjedel av EUs budget, totalt cirka 1 miljard euro, och genererar åtminstone ett motsvarande belopp i nationell medfinansiering. I oktober 2011 presenterade EU-kommissionen ett förslag om hur sammanhållningspolitiken ska bidra till målen i Europa 2020 om smart, hållbar och inkluderande tillväxt. För att maximera effekterna har EU föreslagit ett antal tematiska målsättningar, men det pågår fortfarande förhandlingar.

Fokus på nya teman

Inom ramen för de regionala strukturfonderna är avsikten att göra tydligare tematiska prioriteringar. Totalt finns elva tematiska mål, identifierade med utgångspunkt i Europa 2020. Regionalfonden kan investera i alla dessa, men vill gärna ha fokus på smart specialisering. Ambitionen är att minst 80 procent av medlen i mer utvecklade länder som Sverige ska gå till följande tre områden:

- Forskning & innovation, t.ex. för att avhjälpa flaskhalsar, stimulera innovation i företag, stimulera samverkan privat-offentlig sektor och koppla utbud och efterfråga bättre, exempelvis genom offentlig upphandling.
- Småföretag, såväl för start som tillväxt. I dag finns bland annat tolv riskkapitalfonder som kan medfinansiera innovativa småföretag.
- Energieffektivisering.

Andra viktiga områden är bland annat utbildning och tillgången till IT.

- Sverige har dock en bra nivå på infrastrukturen, det blir knappast aktuellt med några stora investeringar i IT i denna period, sa Jadranka Vucovic Johnson.

Krav på strategier

Förutom de tematiska målen har kommissionen även kopplat ett antal villkor till strukturfondsmedlen, för att säkerställa maximal utdelning av investerade medel. Det gäller bland annat kravet på forsknings- och innovationsstrategier för smart specialisering.

- Det är ett sätt att försöka minska risken för det vi kallar sprinklereffekten – att medlen sprids i många små projekt som inte bidrar till strukturell förändring, sa Jadranka Vucovic Johnson.

Det finns inom kommissionen ett önskemål om ökad integration mellan olika typer av instrument – exempelvis social-, landsbygds-, fiske-, regional- och sammanhållningsfonder, och man kommer att publicera ett dokument om detta, *Common strategic framework*.

Man ser även positivt på en ökad koordinering med andra program, som *Horizon 2020*. Programmet kan stödja insatser både i tidigare och senare skeden av innovationsprocesser, inklusive investeringar i utrustning, infrastruktur och forskningscentra men främst med inriktning mot SME.

Tidplanen

Arbetet med de regionala strukturfonderna är nära kopplad till Europa 2020-processen.

Medlemsländerna har lämnat in sina nationella reformprogram och det pågår i dag en utvärdering. Olika DG kommer att utarbeta gemensamma "draft position papers" för respektive land. Underlagen kommer att vara klara till sommar och användas för en informell dialog under hösten.

Förordningarna för strukturfondsprogrammen, *Common strategic framework*, ska antas under våren 2013. Därefter ska förslag till operationella program, inklusive regionala forsknings- och innovationsstrategier för smart specialisering, lämnas in.

- Men för att hinna med det, behöver arbetet med smart specialisering komma igång nu! sa Jadranka Vučović Johnson.

Maria Lindqvist